

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De trinitate

Augustinus, Aurelius

[Freiburg im Breisgau], 1494

[Liber II]

[urn:nbn:de:bsz:31-313432](#)

Liber

Incipiunt capitula secundi libri

- i De regulis fīm quas scriptura de pātre loquit̄ & filio.
ii De his scripture locis in quib⁹ dubit⁹ est an propter assumptionem creaturā minorē patre iudicet filium: an vero hoc tantum quod licet equalē patrī & de patre sic doceant.
iii De his qui spiritus sanctum non minorē patre iudicant: sed rātum q̄ de patre procedit.
iv Declaratione qua & pater filium glorificat & filius patrem.
v Quō intelligenda sit missio: siue filij aut spiritus sancti.
vi Quid sit q̄ numq̄ legit̄ pater maior spiritus sancto. aut spiritus sanct⁹ minor patre.
vii Propositio questiois de multimodis apparitionibus dei: quarum quedam missiones appellantur: cum pater missus nō queat dici: sed aut filius: aut spiritus sanctus cooperante tamē in omnibus trinitate.
viii De his qui naturam dei visibilem putauerunt.
ix De his qui filium volūt etiam aī carnis assumptionem fuisse mortalem: vt sol⁹ pater immortalitatem habere credatur.
x An indiscrete deus trinitas patribus apparuerit. An aliqua ex trinitate persona.
xi De tribus viris abrae visis: cum q̄bus sicut cum dho deo loquitur.
xii De duobus angelis q̄ in humana forma apparuerunt loth: & in quib⁹ dominus singulariter appellatur.
xiii De visione aboysi qua deum vidit in oreb per ignem in rubo.
xiv De apparitione dei in exitu israel de egypto.
xv De his que diuinitus gesta sunt corā moysē in monte syna.
xvi Ulrum deus per suam substantiam aboysi apparuerat: an per visibilem creaturam.
xvii Ex persona domini Iesu christi dicta intelligenda sunt aboysi: ponam te supra petram & auferam manū meā & posteriora mea videbis.
xviii De visione danielis in qua illi & p̄fis et filij persona apparuit in specie corporali.

Aurelii Augustini de trinitate in secundū librum proemium.

Ulm homines deum querunt: & ad intelligentiam trinitatis p̄ captu infirmitatis humane animalium intendunt: exp̄ difficultates laboriosas: siue in ipsa acie mentis conatus intueri inaccessibilem lucem: siue in ipa multipliciter multimoda locutione scripturarum vel litterarum sacrarū: ybi mibi non videtur nisi alteri animam: vt christi ḡa glorificata dulcescat: cum ad aliqd certū discussa om̄i ambiguitate puererit: facillime debet ignoroscere errātibus in tāti puestigatiōe secreti. Sz dyo sunt que in errore hominū difficillime tolerant̄: p̄sumptio priuileḡ veritas pateat: & cū iam patuerit p̄sumpte defensio falsitatis. A quibus duobus vitijs nimis iniurias inuentio veritatis: & tractatio diuinorum sc̄nūq̄ libroz: si me vt p̄corr̄ spero: deus defederit atq̄ munierit sc̄no bone voluntatis siue: & ḡa misericordie siue: nō ero segnis ad inqrendā substātiā dei: siue p̄ scripturā ei⁹ siue p̄ creaturā. Que vtrāq; nobis ad h̄. pponit intuēda: vt ip̄e q̄raf: ip̄e diligat q̄ illā inspiravit: & istā creavit. Nec trepidus ero ad p̄ferendā siuā meā: in q̄ magis amabo inspici a rectis: q̄ timebo morderi a pueris. Gratans em̄ suscipit oculū colubinū pulcrrimā & modestissima charitas: dentē aut caninū vel cuitat cautissima hūilitas: vel retūdit solidissima virtus. Ab agilisq; op̄rabo aq; libet reprehēdi: q̄ siue ab errāte: siue ab adulāte laudari. Null⁹ em̄ rcp̄henso: formidādus ē amatōri virtutis. Etem aut inimic⁹ reprehēsur⁹ ē: aut amic⁹. Si ḡ inimic⁹ isultat: terēd⁹ ē. Amic⁹ aut sierrat docēd⁹: si docet audiendus. Laudator: do & errās p̄firmat errore: et adulās illicit in errore. Emēdabit ḡme iust⁹. in miscdia & arguet mc: oleū aut p̄toris nō impinguabit caput meum.

De regulis fīm quas scriptura de patre & filio loquitur.

Ulaborem quāq; firmissime teneamus de dño nro Iesu xpo: & p̄ scriptures disseminatā: & a doctis catholicis carundē scripturā tractatorib⁹ demonstrātā tanq̄ canonica regulā: quō intelligat dei fili⁹ & equalis patri fīm dei formā: in qua ē et minor patre fīm sui formā quam accepit: in qua forma non solū patre: sed et spiritus sancto: neq; hoc tñm: sed etiā in scipio minor

Primus

inuenit' ē: nō scīpo qui fuit: sed scīpo q̄ est: q̄
 forma fui accepta formā dei nō amisit: sīc scri-
 pturaz que in superiori libro cōmēsorauim'
 testimonia docuerūt. Sūt tñ quedā in diui-
 nis eloquijis ita posita vt ambiguū sit ad quā
 poti' regulā referant: vt p̄ ad eā qua intelligim'
 minorē filiū i assumpta creatura: an ad
 eā qua intelligim': nō quidē minorē esse filiū
 sed equalē patri: tñ ab illo hūce ē deū de deo
 lumē de lumē. Filii q̄pe dicim' deū de deo:
 p̄fem autē deū tantū nō de deo. Uñ manife-
 stū est q̄ fili' habeat alius de quo sit: t̄ cui' fili'
 sit: pater autē nō filiū de quo sit habeat: s̄ tan-
 tū cui pater sit. Omnis em̄ fili' de p̄fe ē qđ est:
 et p̄t̄ fili' ē. Null' autē p̄ de filio ē qđ est: sed fi-
 liō pater est. Quedā itaq̄ ita ponunt in scri-
 pturis de patre t̄ filio vt indicēt vnitatē eq̄li-
 tacōz sube: sicuti est: Ego p̄t̄ vnu sum' - et:
Job. 10 **Phil. 2** Lū in forma dei eset: nō rapinā arbitrat' est
 esse se equalē deo: t̄ quecūq̄ talia sunt. Que-
 dā v̄o ita vt minorē oīdant filiū ppter formā
 serui: id est ppter assumpā creaturā muta-
 bilis hūaneq̄ sube: sicuti ē qđ air: Qm̄ pater
 maior me est: et: Pater nō iudicat quēq̄: sed
 omne iudiciū dedit filiō. Nā paulopost p̄sequē-
 ter air: Et p̄t̄atem dedit ei iudiciū facere: qm̄
 filius hoīs est. Quedā potro ita vt nec minor
 nec equalis sit oīda: sed tñ q̄ de p̄fe sit inti-
 met: vt est illud: Sicut habet pater vitā in se
 metip̄o: sic dedit filio vitā habere in semetip̄o:
Job. 14 **Job. 5** Ileq̄ em̄ p̄t̄ fili' a se facere qc̄q̄:
 Iblē so- et illud: Neq̄ em̄ p̄t̄ fili' a se facere qc̄q̄:
 nō qđ viderit p̄fem facientē. Quod si, ppte
 rea dictū acceperim': q̄ in forma accepta ex
 creatura minorē filius: p̄sequēs erit vt p̄o: pa-
 ter sup aquas ambulauerit: aut alicui' alteri
 us ceci nati de sputo t̄ luto oculos aperuerit
 t̄ cetera: q̄ fili' in carne appens inter hoīes
 fecit: vt posset ea facere qui dixit: nō posse fi-
 liū a se facere quicq̄: nō qđ viderit p̄fem fa-
 cientē. Quis autē vel delyr' ita sentiat? Re-
 stat ḡ v̄t̄ hec ideo dicta sint: q̄ in cōmutabilis
 est vita filiū sicut p̄fis: t̄ tñ de p̄fe ē: t̄ inseparabi-
 lis ē opatio p̄fis t̄ fili'. Sz tñ ita opari filio de
 illo ē: de quo ipē ē: id ē de p̄fe. Et ita videt fili-
 us p̄fem: vt quo eū videt: hoc ipō sit fili'. Nā
 em̄ aliud illi ē esse de p̄fe: id est nasci de p̄fe: q̄
 videre p̄fem. Aut aliud videre opante q̄ pi-
 ter opari: s̄ ipē nō a se: q̄ nō ē a se. Et iō qđ
Job. 5 viderit p̄fem facientē: hec eadē facit t̄ fili' si
 milit: q̄ de p̄fe est. Neq̄ em̄ alia filiū sicut pi-
 ctor alias tabulas pingit: quēadmodū alias
 ab alio pictas vdit. Neceadē dissimilit: sicut
 corp' easdēlras exp̄mit: quas anim' cogita-
 uit: s̄ quecūq̄ inquit pater facit: hec eadē si

lius facit fili. Et hec eadē dixit filiter: ac per
 h̄ inseparabilis t̄ par ē opatio patri t̄ filio: sed a
 patre ē filio. Ideo nō p̄t̄ fili' a se facere qc̄q̄. **Ibidē**
 nō qđ viderit p̄fem facientē. Ex hac ḡ regla
 qua ita loquunt scripture: vt nō alii alio mi-
 norē: sed tñ velint oīdere quis de quo sit: nō
 nulli eū sensū p̄ceperūt: tanq̄ minorē fili' dice
 ref. Quidā autē nostri indoctiores: t̄ i his mi-
 nime eruditū: dū hec fm̄ formā serui conant
 accipe: t̄ eos rect' intellect' nō sequit: p̄tur-
 bant. Qd̄ ne accidat: tenēha ē hec regula: q̄
 nō minorē fili': sed q̄ de p̄fe sit intumaf: quib'
 verbis: nō ineq̄litas: s̄ nativitas ei' oīdit.

De his scripture locis in quib' dubiū est:
 an ppter assumpā creaturā minorē patre in-
 dicent filiū: an vero h̄ tantū q̄ licet equalē
 p̄t̄: tñ q̄ de p̄fe sit doceant. **La. II**

Ut ergo quedā in sanctis libris: vt
 s̄ dicere ceperā: ita posita vt ambiguū
 sit quo nā referēda: s̄nt: vt p̄ ad il-
 lud qđ ppter assumpā creaturā minorē fili': an
 ad illud q̄ quis eq̄lis: tñ q̄ de p̄fe sit indicat.
 Et mihi quidē vides si eo mō ambiguū ē:
 vt explicari discerni q̄ possit: ex vtralibet
 regula sine piculo posse intelligi: sicut est qđ
 air: Ahea doctrina nō est mea: s̄ ei' q̄ me mi-
 sit. Nā t̄ ex forma serui p̄t̄ accipi: sicut iā il-
 bro superiori tractauim': t̄ ex forma dei in qua
 sic equalis est p̄t̄ vt tñ de p̄fe sit. In dei q̄ppe
 forma: sicut nō ē aliud fili': aliud vita ei': sed
 ipsa vita fili' ē: Ita nō ē aliud fili': aliud doctri-
 na ei': sed ipsa doctrina fili' est: ac p̄ hoc sic id
 qđ dictū ē: de dit filio vita: nō aliud intelligit
 q̄ genuit filiū q̄ ē vita. Sic etiā cū d̄: Dedit
 filio doctrinā: bñ intelligif: genuit filiū q̄ est
 doctrina. vt qđ dictū ē: Ahea doctrina nō est **Job. 7**
 mea: s̄ ei' q̄ me misit: sic intelligaf: ac si dictū
 sit: ego non sum a memetipso: sed ab ipō qui
 me misit. **Ubi. 5**

De his qui sp̄m sanctū nō minorē p̄fe in-
 dicant: sed tñ q̄ de p̄fe p̄cedit. **La. III.**

Am̄ t̄ de sp̄m sancto: de quo nō est di-
 ctū: semetip̄m exinanuit formā ser-
 ui accipies. Aut tñ ipē dñs: Lū autve
 nerit ille sp̄m veritatis: docebit vos oīm ve-
 ritatē. Nā em̄ loquef a semetip̄o: s̄ qcūq̄ au-
 diet loquef: t̄ q̄ vētura sunt anūnciabit yob.
 Ille me clarificabit: q̄ de meo accipiet: t̄ an
 nunciabit yobis. Post hec vba: nisi p̄tinuo se-
 cut' dixisset: Dia qcūq̄ h̄z p̄f mea sunt: p̄
 p̄terea dixi: q̄ de meo accipiet: t̄ annūciabit
 yobis: credere fōrtasse ita natus de x̄p̄o spi-
 ritu sanctus: quēadmodū ille de p̄fe. Dese
 b

Liber

Joh. 7 q̄ppe dixerat. Nea doctrina nō ē mea: s̄ ei
Joh. 16 q̄ me misit. Despū aut̄ sc̄rō. Nō em̄ loquet̄ a
 semetip̄o: s̄ q̄cūq̄ audier̄ loquet̄ q̄ d̄ meo ac-
 ciper̄ t̄ annūciabit vob̄. Sz q̄ reddidit cām
Ibidē cur dixerit: de meo accipier̄. Aut̄ em̄. Dia q̄
 cūq̄ h̄z p̄f̄ mea sūt: pp̄tercadixi: q̄ d̄ meo ac-
 cipier̄; restat vt intelligaf̄ etiā sp̄ūsc̄tūs d̄ pa-
 tre h̄c sicut t̄ filiō. Quō: n̄iſ f̄mid q̄d supra
Joh. 15 dixim̄. Lū autē venerit paclit̄? quē ego mit-
 tā vob̄ a p̄re: sp̄m̄ vītatis q̄ a p̄re p̄cedit: ille
 testimoniū phibebit d̄ me. Procedēdo itaq̄
 a p̄fe d̄: nō loq̄ a semetip̄o: t̄ sicnō ex eo sit vt
Joh. 5 mīor̄ sit filiō?: q̄d dixit. Non p̄t filiō a se facere
 q̄cūq̄ n̄iſ q̄d viderit p̄fez faciēt̄. Nō em̄ h̄ ex
 forma fui dixit: s̄ ex forma dei: sic iā oſidim̄.
 Hec aut̄ v̄ba nō indicat q̄ mīor̄ sit: s̄ q̄ d̄ p̄fe
 sit: ita nō hinc efficit̄ vt mīor̄ sit sp̄ūsc̄tūs: q̄
Joh. 16 dictū ē d̄ illo. Nō em̄ loquet̄ a semetip̄o s̄ que
 cūq̄ audiet̄: loquet̄. Sc̄dm̄ h̄ em̄ dictū est: q̄
 de p̄fe p̄cedit. Lū v̄o t̄ filiō d̄ p̄fe sit: t̄ sp̄ūsc̄tūs
 etiā p̄fe p̄cedat: cur non ambo filij dicant̄
 nec ambo geniti: s̄ ille v̄n̄ filiō v̄nigenit̄: hic
 aut̄ sp̄ūsc̄tūs: nec filiō: nec genit̄: q̄ si geni-
 tus v̄tq̄ filius: alio loco si deus donauerit: et
 quantū donauerit differemus.

De clarificatione qua et pater filiū: t̄ filiō
 patrem clarificat. **La.** III

v Erūtamē h̄ euigilēt̄: s̄ p̄fit̄: q̄ h̄ etiā si
 bi suffragari putaueft̄: q̄si ad demō-
 strādū p̄fez filio maiore: q̄d dixit filiō
Joh. 17 p̄f̄ clarifica me: t̄ ecce sp̄ūsc̄tūs clarificauit̄
 cū. Nunq̄d nā t̄ ip̄e maiore ē illo. Porro aut̄ si
 pp̄terea sp̄ūsc̄tūs clarificat filiū: q̄ d̄ filij ac-
 cipier̄: iō t̄ d̄ eī accipier̄: q̄ oia q̄ h̄z p̄f̄ sūt
Joh. 16 manifestū ē: q̄ cū sp̄ūsc̄tūs glificat filiū: pas-
 glificat filiū. Tū cognoscif̄ q̄ oia q̄ h̄z p̄f̄: nō
 tūn̄ filij: s̄ etiā sp̄ūsc̄tūs sūt: q̄ potēs ē sp̄ūsc̄tūs
 glificare filiū: quē glificat p̄f̄. Q̄ si ille q̄ glifi-
 cat: eo quē glificat maiore ē: sūt vt eōles sint
 q̄ se inuicē glificat̄. Scriptū ē aut̄ q̄ t̄ filiō glo-
Joh. 17 r̄ificet p̄f̄ em̄. Ego te inqt̄ glificaū sup̄ terrā.
 Sane caueant ne puret̄ sp̄ūsc̄tūs maiore am-
 bob̄: q̄ glificat filiū quē glificat p̄f̄. ip̄m autē
 nec a p̄fe nec a filio scriptū ē glorificari.

Quō intelligenda sit missio: siue filiū: siue
 spiritu sancti. **Capl̄m** V

f Ed in his qui c̄t̄: ad illud se cōuertūt̄
 v̄dicat̄: maiore ē q̄ mittit̄: q̄ q̄ mittit̄.
 Proinde maiore ē p̄f̄ filio: q̄ filiō a pa-
 tre se missū assidue cōmemorat̄. Maior̄ est t̄
 sp̄ūsancto: q̄ de illo dixit iesus: Quē mitter̄
Joh. 14 p̄f̄ in noſe meo. Et sp̄ūsc̄tūs v̄tq̄ mīor̄ ē:
 q̄: t̄ p̄f̄ cū mittit̄ sic cōmemorauim̄. Et filius

cū diē. Si aut̄ abiero mittā cū ad vos. Qua
 in q̄ſtione p̄mū q̄ro: vñ t̄ quo missus sit filius
 Ego inq̄t̄ a p̄fe exiui: t̄ veni in hunc mundū. **Joh.** 15
 Ergo a p̄fe exire: t̄ venire in huc mundū: h̄
 est mitti. Quid igis̄ ē q̄d de illo idē ip̄e euāge
 lista dicit: In hoc mūndo erat: et mūdus p̄s̄ **Joh.** 1
 factus ē: t̄ mūdus cū nō cognouit̄. Deinde
 cōiungit̄. In sua pp̄ria venit̄. Illuc v̄tq̄ mis-
 sus ē: quo venit̄. At si in huc mūdū missus ē:
 q̄ rex̄ p̄fe: t̄ venit̄ in huc mundū: t̄ ib̄ mū-
 do erat. Illuc ḡ missus ē vbi erat. Nam et il-
 lud q̄d scriptū ē in pp̄ha dēū dicere. Celū et h̄cire-
 terrā ego impleo. Si de filio dictū ē: ip̄m enī
 nōnulli volūt intelligi: vel pp̄his: vel iā pp̄he-
 tis locutū: q̄ missus ē nī illuc vbi erat. Ubi-
 q̄z enī erat q̄ ait: Celū t̄ terrā ego impleo. Si Ubi-
 s̄ aut̄ de p̄fe dictū ē: vbi cē potuit sine v̄bo suo:
 t̄ sine sapia sua: q̄ p̄cedit a fine v̄tq̄ ad finem **Gaf.** 8
 fortiter: t̄ disponit̄ oia sua uis. Sed neq̄ sine
 sp̄ūsancto v̄tq̄ ē potuit. Itaq̄ si v̄tq̄ q̄p̄e
 v̄tq̄ ē etiā sp̄ūsc̄tūs ē. Illuc ḡ t̄ sp̄ūsc̄tūs mis-
 sus ē vbi erat. Mā t̄ ille q̄ nō iuenit̄ locū: quo
 eat a facie dei et dicit̄. Si ascēdero in celū tu **P̄s.** 138
 ibi es: si descendero ī infernū ades: v̄tq̄ vo-
 lēs itēt̄ iūt̄ dēū: p̄us noiauit̄ sp̄m̄ ē. Mā
 sic ait. Quo abibo a sp̄ū tuo: et q̄ a facie tua
 fugiā. Quocirca si t̄ filiō t̄ sp̄ūsc̄tūs illuc mit̄ **Ibidē**
 t̄ vbi erat: q̄rendū ē quō intelligaf̄ ista mis-
 sio: siue filiū: siue sp̄ūsc̄tūs. P̄f̄ enī sol̄: nūc ſe-
 git̄ missus. Et de filio q̄de ita scribit̄ apl̄. Lū **Gaf.** 4
 aut̄ venit̄ plenitudo tp̄is: misit̄ dē filiū suū:
 factū ex muliere: factū sublege: vt eos q̄ sub-
 lege erāt redimeret. Adūt̄ inqt̄ filiū suū fa-
 ctū ex muliere. Quonole q̄s catholic̄ nesci-
 at: nō elī p̄uationē v̄ginitatē: b̄ differētia se-
 xus hebreo loq̄ndi more significare voluisse
 Lū itaq̄ ait. Misit̄ dē filiū suū factū ex mu-
 liere: satis ondit̄ eoipo missū filiū quo factus
 ē ex muliere. Q̄ ḡ d̄ deo nat̄ ē: iā h̄ mūndo erat.
 Q̄ aut̄ de maria nat̄ ē in huc mūdū missus
 aduenit̄. Proinde mitti a p̄fe sine sp̄ūsancto
 nō potuit. nō solū q̄ intelligit̄ p̄f̄ cū cū misit̄
 idē ſec̄ ex femia: nō v̄tq̄ sine sp̄ūsc̄tū feſſe.
 Uerūtia q̄ manifestissime atq̄ aptissime i
 euāgelio dicit̄ v̄gini marie q̄rēt̄ ab angelo:
 quō fieri iſtud: sp̄ūsc̄tūs sup̄ueniet̄ in te t̄ vir-
 tūtū altissimi obumbrabit̄ tibi. Et Abraham **Luc.** 1
 dicit̄. Inuēta ē in v̄tero h̄is de sp̄ūsc̄tū. Q̄q̄
 etiā apud Esaiā pp̄ham ip̄e x̄ps intelligit̄ d̄ ad **Mat.** 1
 uētu suo futuro dicere: Et nūc dñs misit̄ me
 t̄ sp̄ūsc̄tū: fortauſe aliq̄s cogit̄ vt dicam̄ etiā **Esa.** 48
 a ſeipo missū ē cū filiū q̄ ille marie ſcep̄t̄ p̄f̄
 opatio trinitatis ē: q̄ creante oia creant̄. Et
 quō iā inqt̄: p̄f̄ cū misit̄ ſi ip̄e ſe misit̄. Lū p̄i-

Secundus

mū m̄deo q̄rēs vt dicat si pōt. Quō p̄f eum
 sc̄ificauit si se ip̄e sc̄ificauit: vtrūq; em̄ idēz
 Job.10 dñs ait. Quē p̄f inq̄t sc̄ificauit t̄ misit in hūc
 mundū: vos dicitis q̄ blasphemat qm̄ dixi si
 Job.17 li⁹ dei lūz. Alio aut̄ loco ait. Et p̄ eis sanctiss
 co meip̄m. Itē q̄ro quō eū p̄ tradidit: si ip̄se
 Ross.8 se tradidit vtrūq; em̄ dicit apl̄s paul⁹. Qui si
 lio inq̄t p̄prio nō p̄p̄cit: s̄ p̄ nob̄ oib⁹ tradi
 Gal.2 dit illū. Alibi aut̄ dīpo saluatore ait. Qui me
 dilexit: t̄ tradidit seip̄z p̄ me. Lredo r̄sidebit
 si hec p̄be sapit. q̄r̄ vna volūta ē p̄pis t̄ filiū:
 t̄ inseparabilis opatio. Sic ḡtelligat illā incar
 natōe: t̄ ex ḡgine nativitatē: in q̄ filiū intelligi
 tur missus: vna eadēq; opatiōe p̄pis t̄ filiū in
 segabilit̄ eē factā: non vtrūq; inde separato spū
 sc̄to: de q̄ apte dī. Inuēta ē i vtero hñs dīpū
 sc̄to. Nō etiā si ita q̄ram⁹ enodati⁹ fortassis
 qđ dicim⁹ appebit: quō misit dīs filiū suū. Ius
 sit vt veniret atq; ille iubenti obtans venit
 an rogauit: an rātūmō admonuit. Sz qđlibz
 hōz sc̄t: vbo vtrūq; factū ē. Dei aut̄ vbo: ip̄e ē
 dei fili⁹. Quapropter eū p̄ vbo misit a p̄fe t̄
 vbo ei⁹ factū ē vt mitteret. Ergo a p̄fe t̄ filio
 missus ē idē fili⁹: q̄r̄ vbo p̄pis ē ip̄e fili⁹. Quis
 em̄ se tam sacrilega induat opinōe vt putet
 tpale vbo a p̄fe factū eē: vt etern⁹ fili⁹ mitte
 Job.1 ret t̄ i carne apperet ex tpe. Sz vtrūq; i ip̄o dī
 vbo q̄berat i p̄ncipio ap̄d dei: t̄ de⁹ crat i ip̄a
 sc̄z sapia dei: sine tpe erat quo tpe illū i carne
 Ibidē appere opteret. Itaq; cū sine vlo initio tpis
 i p̄ncipio eēt vbo: t̄ vbo eēt ap̄d dei: t̄ dī eēt
 vbo: sine vlo tpe i ip̄o vbo erat. q̄ tpe vbo ca
 Ibidē rofieret t̄ hitaret in nobis. Que plenitudo
 Gal.4 tpis cū yenisset: misit de⁹ filiū suū factum ex
 miliere. i. factū ē i tpe vt i carnatū vbo hosb⁹
 apperet: qđ in ip̄o vbo sine tpe erat: in q̄ tpe
 fieret. Ordō q̄p̄tēp̄z in eterna dei sapia si
 ne tpe ē. Lū itaq; b̄ a p̄fe t̄ filio factū esset: vt
 in carne fili⁹ apperet: cōgrēter dīct⁹ est mis
 sus ille q̄ in ea carne appuit: missus aut̄ ille q̄
 in ea nō appuit. Qm̄ illa q̄ coram corporeis
 oclis foris gerunt̄: ac interiore appatu natu
 resp̄italis existit: p̄ptere a cōueniēter mis
 sa dicunt̄. Forma porro illa suscep̄ti hois: si
 lū psona ē: nō etiā p̄pis. Quapropter p̄ iuisi
 bilis vna cū filio secū iuisibilis: eundē filiū visi
 bilē faciendo: missus eū dīct⁹ ē: q̄ si eo mō visi
 bilis fieret: vt cuz p̄fe iuisibilis ē desisteret. i. si
 suba iuisibilis vbo in creaturā iuisibilē mutata
 et trāsiēs vtereſ: ita missus a p̄fe intelligereſ
 filius: vt t̄m̄ missus nō etiā cū p̄fe mittēs iue
 nireſ. Lū vbo sic accepta ē forma serui vt ma
 neret in comutabilis forma dei: manifestū ē:
 q̄ p̄fe t̄ filio nō apparētib⁹ factū sit q̄ apper

ret in filio. i. vt ab inuisibili p̄fe cū inuisibili fi
 lio: idē ip̄e fili⁹ visibilis mitteret. Cur ḡ sit. Job.8
 Eta meip̄o nō venit. Jā hoc fm̄ formā fui di
 ctū est: fm̄ quā dictū ē. Ego nō iudico quēq;. Ibidē
 Si ḡ missus dī in qua t̄m̄ aperuit foris in crea
 tura corporali: q̄ intus i natura spiritali oculis
 mortalium sp̄ occulēt̄ ē: iā in p̄mptu ētelligere
 etiā de sp̄u sancto cur missus t̄ ip̄e dicat. Fa
 cra ē em̄ qđā creature sp̄es ex tpe in qua visi
 biliter ostendereſ sp̄u sanctū: siue cū in ip̄m dīm
 corporal specie velut colubra descēdit: siue cuz
 decē dieb⁹ pactis post eius ascensionem: die
 p̄thecostes fact⁹ ē subito de celo son⁹: quasi
 ferret flatus vehemens: t̄ vise sur illis lingue
 diuise tanq; ignis: q̄ t̄ insedit sup vniūq; eōz
 eōz. Hec opatio visibiliter exp̄ssa: t̄ oculis ob
 lata mortalib⁹: missio sp̄u sancti dicta ē: non
 ita vt appareret ei⁹ ip̄a suba: qua ip̄e inuisibilis
 t̄ in comutabilis ē: sicut p̄fe t̄ fili⁹: s̄ vt exterio
 rib⁹ vissis hoim̄ corda comota a tempali ma
 nifestatiōe veniētis: ad occultā eternitatem
 semp̄itatis cōuerterent.

Quid sit qđ nunq; legit: aut p̄f maior sp̄i
 ritusctō: aut sp̄u sanctus minor p̄fe. Ca. VI
 Deo aut̄ nūq; scriptū ē q̄ de⁹ pater
 i maior sit sp̄u sancto: vel sp̄u sanctus
 minor deo p̄fe: q̄r̄ non sic ē assumpta
 creatura: i qua apperet spiritusctū: sicut as
 sumpt⁹ ē fili⁹ hois: in qua forma ip̄ius vbo dei
 psona p̄sentaret̄: mō vt h̄et vbo dei: sicut alij
 sapiētes sancti: s̄ p̄cipitib⁹ suis. Mō vtrūq;
 ampli⁹ h̄ebat verbū dei vt eēt q̄ ceteri excel
 lētiorē sapia: s̄ q̄ ip̄m vbo erat. Aliud ē enim
 verbū in carne: aliud vbum caro. Itē aliud ē
 verbū in homie: aliud vbum hō. Caro em̄ p̄
 homie posita ē in eo q̄ ait. Clerbū caro factū
 est: sicut illō. Et videbit ois caro salutare dei
 Nō em̄ sine aia vel sine mēte: s̄ ita ois care
 ac si dicereſ: ois hō. Nō ḡsic ē assumpta crea
 tura: in qua apperet sp̄u sanctus: sicut assūpta
 est caro illa t̄ hūana illa forma ex ḡgie maria
 Neq; em̄ collumbā btificauit sp̄u: vel illum
 flatū: vel illuz ignē: sibiq; t̄ psone sue in vnitā
 tē habitūq; cōiunctit in eternū. Haud vbo mu
 tabilis t̄ cōvertibilis ē natura sp̄u sancti. vt nō
 hec ex creatura fieret: si ip̄e in illud atq; illud
 mutabiliter verteret: sicut aqua in glaciem.
 Sz apparet ista sic optune appere debuet
 creatura seruēte creatori: t̄ ad nutū ei⁹ in
 comutabiliter in seip̄o p̄manētio: ad eū signi
 ficandū t̄ demōstrandū: sicut significari t̄ de
 monstrari mortalib⁹ oportebat mutata atq;
 cōuersa. Proinde quāq; illa columba spirit⁹
 dicta sit: t̄ de illo igne cuz dicereſ. Uile sunt Act.2
 b 2

Liber

illis inq̄ lingue diuise velut ignis: q̄ t̄ insedit
sup vnu quicq; eoꝝ: t̄ ceperit loq̄ linguis: quē
admodū spūlctūs dabant eis p̄nunciare: vt
ōndreret p̄ illuzignē sp̄m demōstratū: sicut p̄
columba: Nō tñ ita possum dicere sp̄mctū
et deū: t̄ columba: aut t̄ deū t̄ ignē: sicut dici
mus filiuꝝ: t̄ deū: t̄ hoīem: nec sicut dicimus
filiuꝝ agnū dei: nō solū Jōhe baptista dicēt.

Joh. 1 Ecce agn̄ dei: s̄ etiā Jōhe euāgelista viden

Apoç. 5 te agnū occisiꝝ apocalypsi. Illa q̄ppe visio
p̄phetica nō ē exhibita oculis corporeis p̄ for
mas corporeas: s̄ in sp̄u p̄ spiritalē imagines
corporꝝ. Columba ḥo illa t̄ ignē oculis vide
rūt: q̄cunq; videt: quāq; de igne disceptari
pōt: vtꝝ oclis: an sp̄u visus sit: ppter ḥo sic

Act. 1.2 posita. Nō em̄ ait. Tldeft liguas diuinas ve
lut ignē: s̄ vise sunt eis. Nō aut̄ sub eadē signi
ficatiōe solem̄ dicere: visum ē mibi: qua dici
mus vidi. Et in illis qdē spiritualib̄ visis ima
ginū corporiū solet dict: t̄ visum ē mibi: t̄ vidi
In illis ḥo q̄ p̄ ex̄ssam corporalē sp̄m oculis
demonstrant: nō solet dici: visuꝝ ē mibi: s̄ vi
di. De illo ḡigne pōt esse q̄stio: quō visus sit:
vtrū int̄ in sp̄u tanq; foris: an vere foris co
rā oclis carnis. De illa ḥo columba q̄dicta ē
corpalī specie descēdisse: null̄ vsc̄ dubitauit
q̄ oculis viza sit. Nec sicut dicim̄ filii petrā:

1. Cor. 10 sc̄ptū ē em̄. Petra erat xp̄s: ita possum dic
re: sp̄m colubā vel ignē. Illa em̄ petra iā erat
in creatura: t̄ p̄ actiōis modū nūcupata ē no

Gēs. 28 mī exp̄: quē significabat: sicut lapis ille: quez

Jacob posuit ad caput etiā vnicōe ad signi

Gēs. 22 sicandū dñm assumpsit. Sič Ilaac xp̄s erat:

cū ad se īmolādum ligna portabat. Accessit

istis actio qdā significatiua iā exntib̄: nō aut̄

Exod. 3 sic illa colubā t̄ ignis ad h̄ tñmō significāda

repēte extiterūt. Abagis ista silla mibi vidē

Ibidē. 13 tur flāme illi q̄ in rubo appuit moysi: t̄ illi co

Ibidē. 19 lissie quā p̄pls in heremo seqbāt: t̄ fulgorib̄

et tonitruis q̄ siebat cū lex daref̄ in mōte Ad

hoc em̄ corporalis rex illaz exxit sp̄s: vt ali
quid significaret atq; p̄teriret.

Propositio q̄stiois de multimodis appari
tionib̄ dei: q̄rū qdā missiōes appellant̄: cum

p̄ missus nō q̄at dici: s̄ aut̄ filī: aut sp̄ūscūs

coopante tñ in oib̄ trinitate. **La. VII**

Ropter has ḡ copales formas: q̄ ad

p̄ eū significandū: t̄ sicut hūanis sensi

bū optebat demōstrandū tp̄alir̄ ex

titerūt. Abiſsus dicif̄ etiā sp̄ūscūs: nō tñ mi

nor p̄e dicit̄ ē: sicut filī: ppter formā serui: q̄

illa forma serui inhesit ad vnitatē psone: ille

ho corporales sp̄s ad demōstrandū q̄ op̄ fuit

ad t̄ps apparuerūt: t̄ esse postea destiterunt

Lur ergo nō t̄ p̄d̄c̄ missus p̄llas sp̄s cor
porales: ignē rubi: t̄ colunā nubis: velignis
et fulgura in mōte: et si qua talia tñc̄ apparue
rūt: cū cū corā p̄ib̄ locutū: teste sc̄ptura di
dicimus: si p̄llas creature modos t̄ formas
corpaliter ex̄p̄llas: t̄ hūanis aspectib̄ p̄len
tas ip̄e demōstrabat. Si aut̄ filius p̄ ea de
mōstrabat: cur tāto post dicit̄ missus: cum et
seim̄ factus ē: sicut apl̄o dicit̄. Lū aut̄ venit hā
plenitudo t̄p̄ie: misit deū filiū suū factū ex mu
licre: q̄i quidē t̄ antea mittebat: cum p̄llas
creature mutabiles formas p̄ib̄ appabar.
Aut̄ si nō recte posset dici missus: nisi cū ver. **Joh. 1**
bū caro factus est: cur missus dicif̄ sp̄ūscūs: cū
nulla talis incorpatio facta ē. Si ḥo p̄ll
la visibilia q̄ in lege t̄ p̄phetis cōmandant̄:
nec pater: nec filī: sed sp̄ūscūt̄ os̄idebat:
cur etiā ip̄e nūc̄ dicit̄ missus: cū illis modis et
antea mittebat. In hūr̄ pplexitate q̄stionis
adiuuate dño: p̄mū q̄rendū ē: vtꝝ p̄: an filī:
an sp̄ūscūs: an aliqui pater: aliqui filī: aliqui
sp̄ūscūt̄: an sine vlla distinc̄tōe p̄sonaz: s̄c̄
dicif̄ deū vnlus t̄ solus: id ē ip̄a trinitas per il
las creature formas p̄ib̄ apparuerit. Dein
de qdlibet hoīi inuentū visuꝝ p̄e fuerit: vtrū
adhoc opus tñmō creature formata sit: in q̄
deū sicut tñc̄ optuiss̄ ip̄e iudicavit: hūanis
os̄ideret̄ aspectib̄. An angeli q̄iā antea erat
ita mittebant̄: vt ex̄ p̄sona dei loq̄ren̄: assu
mētes corporalē sp̄m de creatura corporeas: in
visuꝝ mīsteriū sui: sicut cuiq; op̄ eēt̄. Aut̄ ip̄m
corp̄ suū cui nō subdūnt̄: sed subdūnt̄ regūt̄:
in sp̄s quas vellēt̄ accōmodatas atq; optas
actiōib̄ suis mutat̄es atq; vertētes fī attri
butā sibā a creatore potentia. Postremo vi
debit̄ id qd̄ querere institueram̄: vtꝝ fili
us: an spiritus sanctus: t̄ antea mittebantur
Et si mittebantur: quid inter illaz missionē:
et eā quā in euāgelio legim̄ distet: an nō sit
missus aliqui eoꝝ: nisi cū vel filius fac̄ ēt̄ ex
maria ḥgine: vñ cū sp̄ūscūt̄ visibili specie:
sue iā colubā: sue iā ignēs liguis apparuerit.

De his q̄ naturā verbī dei visibilē putā
uerunt. **La. VIII**

Abittam̄ igīt̄ eos q̄ nūmō carnaliſ
o naturā ḥbi dei atq; sapiam̄ q̄ in seip
sa manēs innouat oīa quā vnicōe dei
filiū dicim̄: nō solū mutabilē: verū etiā visibi
lē ē p̄tauersit̄. Hi em̄ multū crassū cor: diu
nis reb̄ inq̄rendis audacī q̄ religiosus at
tulerūt. Hā q̄ppe cū sit suba spiritalē: cūq;
etiā ip̄a facta sit: nec p̄aliuz potuerit fieri: nisi
p̄ quē facta sunt oīa: t̄ sine quo factū ē nūl:
q̄uis sit mutabilis: nō ē tñ visibilis: qdillī de

Secundus

verbo ipso atque ipsa sapientia dei: per quem facta est anima
crediderunt: cum sit illa non visibilis tamen quod et anima est:
sed etiam incommunicabilis quod anima non est. Eademque
incommunicabilitas eius communiorata est: ut dicere
in seipso manens in quaerendo. Et isti quod de ruina
erroris sui diuinorum scripturarum testimonium quod
si fulcire conantes: adhibent pauli apostoli sententiam: et
quod dictum est de uno solo deo: in quo ipsa trinitas
intelligitur tamen de patre: non et de filio: et de spiritu sancto

^{1. Thes. 1.} dicitur accipitum. Regiatur seculorum immortalitatem: in
visibili: soli deo honor et gloria in seculorum
^{Ibidem} Et illud alterum. Tuus et sol potest rex regum: et
domini dominium: quod solus habet immortalitatem: et lu-
cet habitat inaccessibile: quem nemo hominem vidit:
ne videre potest. Hec quoadmodum intelligentia
dicitur: iam satis nos differuisse arbitror.

De his qui filium volunt enim animi carnis assump-
tionem fuisse mortalem: ut sol potest immortalitatem:
habere credat. La. IX

Eruilli quod ista non de filio nec de spiri-
tus sancto: sed tamen de patre accipi volunt: di-
cunt visibilis filius non per carnem de virginine
assumptus: sed etiam antea per seipsum. Nam ipse inquit
appuit oculis patrum. Quibus si dixeris: Quomodo
visibilis per seipsum filius: sic sequitur mortalitas per se
ipsum filium: ut post te vobis quod tantummodo de patre yul-

^{1. Thes. 5.} tis intelligi: quod dictum est. Qui sol potest immortalitatem.
Nam si propter carnem suscepimus mortalitatem
est filius propter hanc sumite ut sit et visibilis. Rident:
nec propter hanc mortalitatem filius dicere: sed sicut
et animi visibilis: ita et animi mortale. Nam si propter car-
nen filius dicunt esse mortale: iam non pater sine filio
solus habet immortalitatem: quod et ab eo est: per quod sa-
cta sunt omnia: habet immortalitatem. Neque enim quod
carnem assumpsit mortalitatem: id ammisit immortalita-
tem suam. Qui quidem ne causa humanae habet accidere
potuit ut cum corpe moreretur: dicente ipso domino

^{Mat. 10.} Molite timere eos quod corpus occiditur: anima autem
non potest occidere. Aut vero etiam spiritus car-
nen assumpsit: de quo utique sine dubio turbabuntur.
Si propter carnem mortalitatem est filius: quod accipiat
per me tantummodo sine filio et sine spiritu sancto potest immor-
talitatem: quando quidem spiritus sanctus non
assumpsit carnem. Que si non habet immortalita-
tem: non ergo propter carnem mortalitatem est filius.
Statim habet spiritus sanctus immortalitatem: non per
tantummodo dictum est ei. Qui sol potest immortalitatem
Quocirca ita se arbitrantur: et animi incarnationem
per seipsum mortalitatem filium posse? quoniam certe: quod ipsa
mutabilitas non inconveniente mortalitas di-
cit: sed quod et anima de morte: non quod in corpore: vel etiam
quod altera subiecta mutatur et vertitur: sed in ipsa sua
subiecta quod alio modo non est aut fuit: sed id quod
destitutum est quod erat: mortale deprehendit. Quia

itaque inquit auctor natus est filius dei de virginis ma-
ria: ipse apparet prius non in una eademque
specie: sed multis formis: aliter atque aliud. Et vi-
sibilis est per seipsum: quod nondum carne assumpta: subiecta
est conspicuus mortalibus oculis suis: et mortalitas
inquantum mutabilis. Ita et spiritus sanctus: quod alias
colubra: alias ignis apparet. Tunc non trinitati
aunit: sed singulariter et proprie patrem tantum cōuenit
quod dictum est. Immortalis in visibili solidus deo: et quod so-

^{Ibidem} lus habet immortalem: et lucet habitat inacces-
sibile: quem nemo hominem vidit: nec videre potest.
Omissis gestis: quod nec aie subiecta in visibili nos
se potuerunt: ut longe remoueretur ab eis ut nos
sent unum et solus dei: et patri et filii et spiritus sancti
non soli in visibili: yez et incommunicabile permane-
re subiecta: ac per hoc in vera et sincera immortalitate
persistere nos quod nunquam appuisse corporeis
oculis deum: nec patrem: nec filium nec spiritus sanctum
dicimus: nisi per subiectam sue potestatis corpoream
creaturam: in pace catholica pacifico studio re-
quiramus: pati corrigimus: si fraterne ac recte rep-
hendimus: parati etiam ab iniuncto: vera tam-
en dicentes: mordemus: utque indiscretus deus ap-
paruerit patribus nostris animus ipsius veniret in
carne: an aliqua ex trinitate persona: an singu-
latim quasi per vicem.

An indiscretus deus trinitas per se appa-
rebit: an aliquis ex trinitate persona. La. X

^a ^L primus in eo quod scriptum est genesis: lo-
cutus: si excepta figurata significatio
ut regis fides etiam ad litteram teneatur: tracta-
mus: in specie hominis videtur deus cum hoce tunc
locutus. Non quidem expresso littera in libro posuit est: sed
circumstantia locutionis id resonat: maxime illo
quod scriptum est: vocem dei audisse. Ad am-
bulat in padiso ad vesperam: et abscondit se in Gen. 3.
medio ligni: quod erat in padiso. Deoque dicitur.
Ad ambulat in vesperam: et abscondit se in
littera in facie tua: quoniam nudus sum. Quoniam
enim possit ad litteram intelligi talis deambulatio
et collocatio: nisi in specie humana: non video.
Neque enim dicit potest vocem sola faciem vbi deambu-
lasse dicitur est deus: aut enim quod deambulabat in loco
non fuisse visibilis: cum et adam dicatur quod absconde-
rit se a facie dei. Quis ergo erat ille: utque potest: an si-
lius: an spiritus sanctus? An oino deus indiscretus
ipsa trinitas: in forma hominis loquitur? ^L O
textus quod est ipsa scripture nusquam transire sentitur a
persona ad personam: sed ille videtur loqui ad ipsum homo
minem quod dixit. Fiat lux: et fiat firmamentum: et ce-
terum. pilos singulos dies: quem deum per me so-
lem accipere dicentes: ut fiat quodque facere volu-
it. Quia enim per verbum suum fecit: quod verbum eius unius

Liber

cū filiū eius sī rectā fidei regulā nouimus.
Si ḡ de⁹ pater locutus ē ad primū hoīem: et
īpē deambulabat in padiso ad vespere; t̄ ab
ei⁹ facie sc̄ in medio ligni padissi p̄tō; abscō-
derat: cur nō iā īpē intelligat̄ appuisse abiae
et moysi: t̄ q̄bus voluit: t̄ quēadmodū volu-
it̄ subiectā sibi cōmutabilē atq̄ visibilē crea-
turā: cū īpē in seip̄o atq̄ ī suba sua q̄ est incō-
mutabilis atq̄ iuisibilis maneat? S̄z fieri po-
tuit ut a p̄sonā ad p̄sonā occulte scriptura tran-
Ebi. 9 sit̄: t̄ cū p̄fem dixisse narrasset. Fiat lux t̄c-
q̄ p̄verbū fecisse cōmēorat̄: iā filiū indicaret
loq̄ ad p̄mū hoīem: nō apte hoc explicās: sed
eis q̄ possent intelligendū intimans. Qui ḡ
habet vires: quib⁹ hoc secretū possit mentis
acie penetrare: vt ei liq̄do appareat: vel pos-
se etiā p̄fem: vel nō posse nisi filiū: vel etiam
sp̄msanctū: p̄ creaturā visibilē hūamis oculis
aparere. p̄gat̄ ī hec scrūtāda: si p̄t̄: etiā ver-
bis enūciāda atq̄ tractādo. Rest̄ tu q̄tuz ad
hoc scripture testimoniū attinet: vbi de⁹ cuž
hoīe locut⁹ est: q̄tū estimo occulta ē. Quia
etiā: vtr̄ soleret adā corporeis oculis desū vi-
dere: nō euidēter appetet: cū p̄serit̄ magna
sit̄ q̄stio: cuiusmodi oculi eis apti fuerint: q̄n
veritū cibū gustauerūt. H̄i em ante q̄ gustas-
sent clausi erant. Illud tñ nō temere dixerit:
si padisū corpālē quandā locū: illa scriptura in-
sinuat: deambulare ibidē: n̄i in aliq̄ corpo-
rea forma: nullo mō potuisse. Mā t̄ solas vo-
ces factas q̄s audiret hō: nec aliquā formaz
Gen. 3 yideret: dici p̄t̄: nec q̄ scriptū est. Abscōdit
se adā a facie dñi: t̄tinuo sequit̄ vt soleret fa-
ciē ei⁹ videre. Quid si em: nō qđē videre īpē
poterat: s̄ videri īpē meruebat: abeo eui⁹ vo-
ce audierat: t̄ deambulatis p̄s̄tiam senserat;
Gen. 4 Mā t̄ cayn dixit deo. A facie tua abscōdā me
nec iō fateri cogimur eū solere cernere facie
dei corporeis oculis: in q̄libet forma visibili:
q̄uis de facinore suo: voce interrogatis secū
q̄ loq̄ntis audisset. Luiusmodi aut̄ loq̄la tūc
de⁹ exteriorib⁹ hoīm aurib⁹ insonaret: maxi-
me ad p̄mū hoīem loquēs: t̄ iuenire difficile
est: t̄ nō hoc isto finone suscepim⁹. Tlerūta-
mē si soli voces t̄ sonit̄ siebāt: quib⁹ quedā
sensib⁹ p̄s̄tia di: p̄mis illis hoīib⁹ p̄beref: cur
ibi p̄sonā dei p̄ris nō intelligā: nescio. q̄n qđē
Abat. 17 ei⁹ p̄sona ostēdīt: t̄ in ea voce: cū īesus ī mō-
Abat. 13 te corā trib⁹ discipulis: p̄fulgēs apparuit: t̄ il-
la: vbi sup̄ baptizatū colūba descendit: t̄ in illa
vbi ad p̄fem de sua clarificatiōe: clamauit: ei
Job. 12 V̄r̄sum est. Et clarificauit̄ itez clarificabo
Mā q̄ fieri potuit vox sine ope filij t̄ sp̄s̄san-
cti (Trinitas qui p̄e inseparabilis opa) sed q̄a

ea vox facta est: que soli⁹ p̄sonā p̄fis consideret
sicut humānā illā formā ex virgine maria tri-
nitas opata est: sed solius filii p̄sona est. Tūsi
bilēnanq̄ solius filii p̄sona: inuisibilis trini-
tas opata est. Nec nos aliquid p̄hibet: illas
voces factas ad adam: nō solū a trinitate fa-
ctas: intelligere: s̄ etiā p̄sonā demōstrātis
eiusdē trinitatis: accipere. Ibi cīm cogimur:
nō n̄i p̄fis accipere: vbi dictuz est. Hic ē fili⁹ **Abat. 3**
meus dilectus. Neq̄ enim īesus etiam spiri-
tussancti fili⁹: aut etiā su⁹ fili⁹ credi aut intel-
ligi potest: t̄ vbi sonuit. Et clarificauit̄ itez **Job. 12**
clarificabo: nō n̄i p̄fis p̄sona: fatemur. Re-
spōsio quippe ē ad illā dñi voce: qua dixerat.
Pater clarifica filiū tuū: qđ nō potuit dicere **Ebi. 9**
nisi deo patrīm: nō et spiritu sancto: cui⁹ nō
est fili⁹. Hic aut̄ vbi scriptū est: et dixit dñs de **Gen. 3**
us ad adam. Cur non īpā trinitas intelligit: ni
hil dici p̄t̄? Similiter etiā qđ scriptū euīz. Et **Ibidē. 12**
dixit dñs ad abrahā. Exi de terra tua: t̄ de co-
gnatione tua: t̄ de domo p̄fis tui: nō est aper-
tū: vtr̄ sola vox facta sit ad aures abrae: an t̄
aliquid oculis eius apparuerit. Paulopost
aut̄ aliq̄to apti⁹ dictū ē. Et v̄l̄us ē dñs abrae **Ibidē**
et dixit illi. Sem̄ tuo dabo terrā hāc. S̄nec
ibi exp̄ssum est: in qua specie v̄lus sit eidēs:
aut vtr̄ pater: an filius: an sp̄s̄sanct⁹: v̄lus
sit. H̄i forte iō putant filiū v̄lus esse abrae
qđ nō scriptū est: v̄lus est eī deus: sed v̄lus
est eidēs. Lanq̄ cīm p̄prie videſ fili⁹ dñs vo-
carit: dicente ap̄lo. Mā t̄ si sunt qui dicunt dñs **Cor. 3**
sive in celo: sive in terra: sicuti sunt dñi multi:
et dñi multi: nobis tñ vñus deus pater: ex q̄
omnia: t̄ nos in ip̄o: t̄ vñus dñs īesus ip̄o: p̄
quē ola t̄ nos p̄ ip̄m. Sed et cū de⁹ p̄ multis
locis inuenias dictus dñs: sicuti ē illud. Dñs **P̄. 7**
dixit ad me fili⁹ meus es tu: ego hodie genui
te: t̄ illud. Dixit dñs dñs meo: sede a dextris **P̄. 109**
meis. Lū etiā sp̄s̄sanct⁹ dñs dict⁹ inuenias:
vbi apl̄us ait. Dñs aut̄ sp̄s̄ ē. Et ne q̄s̄par-
bitref filiū significatū: et iō dictū sp̄m ppter
incorporeā subam: secur⁹ cōtexuit. Ibi aut̄ **Ibidē**
sp̄s̄dñi: ibi libertas. Spiritū aut̄ dñi nemo
esse dubitauerit sp̄m̄sc̄m. Neq̄ hic ergo cui-
denter appetet: vtr̄ aliqua ex trinitate p̄so-
na: an deus īpā trinitas: d̄ quo v̄no deo dictū
est. Dñm deū tūi adorabis: t̄ illi soli seruies **Deut. 5**
v̄lus fuerit abrae. Sub ilice aut̄ mābre: tres
viros vidit: quib⁹ t̄ iuitatis hospicioq̄ susce-
ptis et epulantib⁹: ministravit. Sic tñ scri-
ptura illā rem gestā narrare cepit: v̄t non di-
cat: v̄ll sunt et tres viri: s̄ v̄lus ē eī dñs. Atq̄
inde cōsequenter exponens: quō eī sit v̄lus
dñs: attexit narratione de trib⁹ viris: ques-

Secundus

abram⁹ pluralē numer⁹ inuitat: ut hospitio
fusciat: et postea singularis sicut vnu alloq-
tur. Et sicut vnu eide Sara filii pollicet quē
dīm dicit scripture: sicut in eiusdē narratio-
nis exordio. Tl̄lus c̄ inq̄t dīs abrae. Inui-
tar ergo et pedes lauat: et deducit abeuntes
tanq̄hoes. Loquit̄ autē tanq̄ cū dīo deo: si
ue cū ei p̄mitit̄ fili⁹: siue cū ei sodomie immi-
nens interius indicat.

De trib⁹ viris abrae vissis cuj⁹ quib⁹ sicut
cū domino loquitur La. XI

On paruā neq̄ transitoria p̄sidera-
n̄ tōne postulat iste scripture loc⁹. Si
enī vir vnu visus fuisset: iaz illi qui
dicunt: et p̄usq̄ de vngine nascere q̄ suā subaz
vissiblē filiū: qd alid q̄ ipm esse clamaret: qm
de patre inquiunt dictū ē. Invisiblē soli deo:
Et tamē posse⁹ adhuc q̄rere: quō ante susce-
ptā carnē: habitu est inuentus vt hō: qsi qui-
dēi pedes loti sunt: et humanis epulis epu-
latus c̄. Quō istud fieripoterat: cū adhuc in
forma dei esset: nō rapinā arbitrat⁹ cē equal
deo. Nunquid enī iā semetiōm exinanierat:
formā accipiēs in similitudinē homin factus:
et habitu inuentus vt hō. Luz h̄ fecerit per
partū virginis nouerimus. Quō igis ante-
q̄ hoc fecisset: vt vir vnu apparuit abrae: an
illa forma vera nō erat. Possem ista q̄rere:
si vir vnu apparuisset abrae: idēq̄ dei filius
crederet. Lū dō tres viri vissi sunt: nec quis-
quā in eis vel forma vel erate vel p̄tate ma-
ior ceteris dict⁹ est: cur non hic accipiam⁹ vi-
sibiliter insinuatā p̄ creaturam vissiblē trini-
tatis equalitatē: atq̄ in tribus p̄sonis vnam
eandemq̄ substantiā. Nā ne q̄s putaret sic
intimatū vnu in tribus fuisse maiorē: vt eum
dīm dei filiū intelligendū: duos autē alios an-
gelos ei⁹ q̄: cum tres vissi sint: vni domio illic
loquit̄ abraam: sancta scripture futura talis
bus cogitationibus et opinionib⁹ cōtradicē
Gēs. 19 do: nō p̄tmissit occurrere: quādo paulopost
duos angelos dicit venisse ad loth: in quib⁹
et ille vir iustus qui de sodomorū incēdio me-
ruit liberari: ad vnu dīm loquit̄. Sic enī scri-
Gēs. 18 p̄tula loquit̄ dicens. Abiit autē dīs postq̄ ceſ-
sauit loqui ad abraam: et abraam reuersus ē
ad locum suum.

Deduobus angelis qui humana forma
apparuerunt loth: et in quib⁹ dīs singularis
ter appellatur. La. XII

Enerūt autē duo angeli in sodomis
vesperē. Hic autē attenti⁹ cōsideran-
dū est: quod ostendere institui. Luz
tribus certe loquebat̄ abraaz: et enī dīm fin-

gulariter appellauit. Forte inquiet aliquis:
vnu ex tribus agnoscebat dīm: alios autē du-
os angelos eius. Quid sibi ergo vult: qd cō-
sequēter dicit scripture. Abiit autē dīs postq̄ Gēs. 18
cessauit loquens ad abraaz: et abraam reuer-
sus est ad locū suū. Elenerūt autē duo ange- Ibidē. 19
li in sodomis vespere. An forte ille vnu ab-
scellerat: qui domin⁹ agnoscebat in trib⁹: et
duos angelos qui cum illo erant ad cōsumē
dā sodomā miserat? Ergo sequētia videam⁹.
Elenerūt inq̄t duo angeli in sodomis vespe Ibidē. 20
Loth autē sedebat ad portaz sodomorū. Et
cum vidisset eos loth surrexit in obuiam illis
et adorauit in facie sup terram et dixit. Ecce
domini: diuertite in domuz pueri vestri. Hic
manifestum est et duos angelos fuisse: et bo-
sp̄itu pluraliter iuitatos: et honorifice appel-
latos dominos: cum fortasse homines pura-
rent. Sed rursum mouet: qua nissi angelī dei
cognoscerent: nō ad oraret loth in facie sup
terram. Lur ergo tanq̄ tali humanitate in-
digentibus: et hospitium prebetur et victus.
Sed quodlibet hic lateat: illud nūc qd susce-
pimus exeq̄m. Duo apparent: angelī am-
bo dicunt̄: pluraliter iuitant̄. Tanq̄ cū duobus
pluraliter loquit̄: donec exeat a sodomis. Deinde sequit̄ scripture: et dicit. Et sa-
ctū est postq̄ eos eduxerūt foras: dixerunt.
Saluās salua animā tuā ne despereris retro-
neq̄ stes in hac vniuersa regiōe. In monte z
vade: et ibi saluaberis: ne forte cōprehēdaris.
Dicit autē loth ad eos. Rogodīe: qm iuenit
puer tu⁹ antē mis̄ciam: tē. Quid ē h̄ qd di-
xit adeos. Rogodīe: siā ille discesserat qui
dīs erat: et angelos miserat. Lur dī. Rogo-
dīe: t nō rogo domi ni. Aut si vnu ex eis vo-
luit appellare: cur ait scripture. Dicit autē loth Ibidē
ad eos: rogo dīe: qm iuenit puer tu⁹ antē te
mis̄ciam: an t h̄c intelligim⁹ in pli nūc dū
as p̄sonas. Lū autē tēdē duorā tanq̄ vnu cōpel-
lan⁹ vnu subevnū dīm deū: s̄ q̄s duos p̄so-
nas h̄c intelligim⁹: an p̄fis t filli: an p̄fis t sp̄us
sancti: an fili⁹ t sp̄ūscī. Hoc forte cōgruent⁹
qd ultimū dixi. Missos enī se dixerūt: qd dī
lio et dī spiritus sancto dicim⁹. Nā p̄tem missu⁹
nusquā scripturez nobis occurrit.

De visione moysi quidē vidit in orebg
ignem in rubo. La. XIII

Oyses autē quādo ad pplm israel
in egypto educendū missus est: sic et
dominū appuisse sc̄ptū ē. Pascebāt
inq̄t oues ietro sacerdoti madian:
et egit oues in deftū: et venit i motē dei oreb
Appuit autē illi angel⁹ dīi in flāma ignis do-
b 4

Liber

rubo. Et vidit q: in rubo ignis redere: rubus nō cōburebat: ait moyses. Tbo t vi-
debo visū istud: qd rā magnū vidi: qm nō cō-
buris rubus. Lū ḡ vidit dñs qr venit videre:
clamauit ad eū dñs d̄ rubo dices. Ego sū de-
p̄ris tui: de abraā: t de isaac: t deus iacob.
Et h̄ p̄mo angel' dñi dicit̄ ē: deinde de'. Alii
qd ḡ angel' ē de abraā: t de isaac: t deus ia-
cob. P̄t̄ ḡrecre itelligi ip̄e saluator: d̄ q̄ d̄ic-

Rom. 9 ap̄ls. Quoꝝ p̄fes: t ex qb̄ xp̄s fm̄ carnē: q̄ ē
sup̄ oia de b̄ndict̄ i secla. Qui ḡ sup̄ oia ē d̄s
b̄ndict̄ in secla: nō absurde etiā h̄p̄ intelligi de abraā: t de isaac: t de iacob. S̄ cur
p̄p̄s angelus dñi dicit̄ ē: cū de rubo i flāma ig-
nis appuit: vt̄z qr vn̄ ex mult̄ angel'erat: b̄
p̄dispensationē p̄sonā dñi sui gerebat: an as-
sumptū erat aliqd creature: qd ad p̄n̄ nego-
ciū visibilis apperet: t vñ voces sensibilis ede-
rent: qb̄ p̄ntia dñi p̄subiectā creaturam co-
poreis etiā sensib̄ hoīs sc̄optebat exhibere
tur. Si em̄ vn̄ ex angel'erat: q̄ facile affir-
mare possit vt̄z ei filij p̄sona nūciāda i posita
fuerit: an sp̄ūsc̄i: an dei p̄fis: an ip̄i oīno tri-
nitatis: q̄ c̄ vñ t sol̄ de': vt̄diceret. ego suz
de abraā: t de isaac: t de iacob. Meq̄ enī
possim̄ dicere dñi abraā: t dñi isaac: t dñi
iacob: filii dei ec̄: et p̄fem̄ nō eē: aut sp̄ūsc̄i:
aut ip̄am trinitatē quā credim̄ t intelligim̄
vn̄ dñi. Audebit aliq̄s negare dñi abraaz:
et dñi isaac: t dñi iacob. Ille em̄ nō ē illorūz
pat̄ de' q̄ nō ē de'. Porro si nō solū p̄f de' ē
sicut oēs etiā heretici p̄cedūt: b̄ etiam fili' qd

Rom. 9
1. Cor. 6
Ibidē
Exo. 3

velint nolint cogunt fateri: dicēte ap̄lo. Qui
est sup̄ oia de b̄ndict̄ in secla: t sp̄ūsc̄i: di-
cēte ip̄o ap̄lo. Clarificate ḡ deuz in corpe vñ
cū supra dicere: nescitis qm̄ corpa vñ a tem-
plū in vobis ē sp̄ūsc̄i: quē habetis a deo: t hi-
tres vñ deus: sicut catholica sanitas credit
nō satis elucet quā i trinitate p̄sonam: t vt̄z
aliquā an ip̄ius trinitatis gerebar ille angel'
si vñ ex ceteris angelis erat. Si aut̄ in vñsum
rei p̄ntis assūpta creatura ē q̄ et huānis oculis
appareret: t aurib̄ in sonaret: t appellare
tur angel' dñi: t dñs et de': nō p̄t h̄de' pat̄
intelligi: b̄ aut̄ fili': aut sp̄ūsc̄i. qd̄ sp̄ūsc̄i
aliquib̄ angelū dictū non recolā: b̄ ex ope
possit intelligi. Dictū em̄ de illo ē. Que vñ
ra sunt anūciabit vobis. Et vt̄oꝝ angel' gre-
ce: latine nūcius interpr̄at. Dēdñs aut̄ iesu
xp̄o euīdetissime legim̄ apud p̄phētā: q̄ ma-
gini p̄filii angel' dicit̄ sit: cū t sp̄ūsc̄i: t dei
fili' sit deus et dñs angelop̄.

De apparitiōe dei in exitu israel de egipto
Capitulū. XIII

Tē in exitu filioꝝ isrl̄ de egypto scri-
ptū ē. De' aut̄ p̄ibat illos: die quidē Exo. 13

in colūna nub̄ t oīidebat illis vñ: no-
cte aut̄ i colūna ignis: t nō deficiebat colūna
nubis die: t colūna ignis nocte aī populuz.
Quis t h̄ dubiter p̄ subiectā creaturū eandē
q̄ corporeā: nō q̄ sua subaz deū oclis appuis-
se mortalū: b̄ vñz p̄fem̄: an filiū: an sp̄ūsc̄i:
an ip̄am trinitatē vñ dñi fili' nō appet. Nec
ibi h̄ distinguit̄ q̄tū existimo: vñsc̄ptū est. Et Ibidē 16
maiestas dñi appuit i nube: t locat̄ ē dñs ad
moysen dicens: exaudiui murmur filiorum
israel: t cetera.

De his que diuinatus gesta sunt in monte
syna. Capitulū. XV

Am nō de nubib̄ t vocib̄ t fulgori
bus t tuba t fumoi mōte syna cū di-
cere. Syna aut̄ mōs fumabat tor̄ Exo. 19
pp̄terea q̄ descēdisset de' i igne i eū: t ascen-
debat fum̄ tāq̄ fum̄ formac̄: t mōte p̄fusus
ē oīs p̄lōvēhemēter: siebant aut̄ voces tube
p̄deūtes fortis valde. Moyses loq̄baſt: t de-
us r̄idebat ei voce. Et paulop̄ data lege in-
decē p̄ceptis: p̄sequēter d̄r. Et oīs p̄lōs vide-
bat voces t lāpades t voces tube t mōte fu-
mantē. Et paulop̄. Et stabat in q̄t oīs p̄lōs a
lōge. Moyses aut̄ itrauit i nebulā vbi erat
de': t dixit dñs ad moysen t̄. Quid hic di-
cā nīsi q̄ nemo tā vecors ē: q̄ credat fumū: ig-
nē: nubes et nebulā: t si qua sunt h̄mōi: x̄bi t
sapie dei qd̄ ē xp̄s: vel sp̄ūsc̄i ēē subam̄. Maz
de p̄f deo: nec arriani h̄ vñq̄ ausi sunt dicere.
Ergo creatura fuiēte creatori facta sunt illa
oia: t huānis sensib̄ p̄ disp̄satiōe p̄grua pre-
sentata: nīsi forte qr̄ dictū ē: moyses aut̄ in-
trauit in nebulā vbi erat de': h̄ arbitrabitur
carnalis cogitatio a p̄lo qd̄nebulā vñ: in-
tra nebulā nō moysen oculis carnis vidisse
filiū dei: quē delyrātes heretici in sua subā vi-
sū volūt. Sane viderit eū moyses oculis car-
nis: si oculis carnis p̄t videri: nō mō sapia
dei qd̄ ē xp̄s: si vel ip̄a cuiuslibz hoīs t q̄līcū Exo. 24
q̄ sapienti. Aut qr̄: sc̄ptū ē de seniorib̄ israel:
qr̄ viderit locū vñsteterat de' israel: t quia
subpedib̄ ei tāq̄ opus lapidis saghyri: t
tāq̄ aspect̄ firmamēti celi. Propterea cre-
dendū ē x̄bū t sapiaz dei p̄ sua subam̄ in spa-
cio loci terreni stetisse: q̄ p̄redit a fine vñq̄ad Sap. 8
finē fortit̄: t disponit oia suauit̄: t ita eē muta-
bile verbum dei: per quod facta sunt omnia Job. 1
vt modo se cōtrahat: mō disfēdat. Abundet
dñs a talib̄ cogitationibus corda fidelium
suoz: sed p̄ subiectā: vt sepe dixim̄: creaturā
exhibent h̄ oia visibilis t sensitibilia: ad signū

Secundus

ficandū inuisibilē atq; intelligiblē dēū: non
 Romi.ii solū p̄em: sed t̄ filiū: t̄ sp̄is sanctū: ex q̄ omnia
 Ibidē p̄ quē oīa: in quo oīa: q̄ suis iuīsibilitā dei a cre-
 atura mūdi: p̄ ea q̄ facta sunt intellecta cōspi-
 cians: sempiterna q̄ virt̄ ei⁹ t̄ diuitias. Sz
 Exo.19 q̄d attinet ad id q̄d nūc suscepim⁹: nec in mo-
 tes syna video quēadmodum appareat p̄ illa
 oīa q̄ mortalū sensib⁹ terribiliter ostendebāt:
 vīp̄ de⁹ trinitas: an pater: an fili⁹: an sp̄issan-
 ctus p̄ prie loq̄bacl̄ Clerūtamē si q̄d hinc sine
 affirmādi temeritate modeste atq; cunctan-
 ter cōiectare cōcedid: si yna ex trinitate p̄so-
 Exod.31 na p̄t intelligi: cur nō sp̄iscm̄ poti⁹ intelli-
 gim⁹: q̄si t̄ tabulis lapideis: lex ipa q̄ ibi data
 est: digito dei scripta ec̄ dicit: q̄ noīe sp̄iscm̄ euāgeliō significari nouim⁹: Et q̄nquagin-
 tadiēs nūerant ab occisione agni t̄ celebra-
 tionē pasce usq; ad diē q̄ hec fieri cepta sūt in
 mōte syna. Sicut post dñi passionē: ab ei⁹ re-
 surrexiōe qn̄q̄nta dies nūerant: vt venit
 p̄missus a filio dei sp̄isscūs. Et in ipo ei⁹ ad-
 Acti.2 uētu quē in aploz actib⁹ legim⁹: p̄ divisionez
 lingua zignis appuit: q̄ et insedit sup ynum-
 quēz eoz. Qd exodo agruit: vbi scriptū est
 Exod.19 Syna aut̄ mōs sumabat tor⁹: p̄tterea q̄ de-
 scedit in eū de⁹ in igne. Et aliquo post. Aspe-
 ctus in q̄t maiestatis dñi: tanq̄z ignis ardens
 sup verticē mōris cor: fili⁹ israel. Aut si hec
 ideo facta sunt: q̄ nec p̄: nec fili⁹ illice eo mō-
 p̄itari poterāt sine sp̄is sancto: q̄ ipam legem
 scribi optebat. Dēū qdē nō p̄ subam suā q̄ in
 uisibilē t̄ incōmutabilis manet: b̄ p̄ illā sp̄em
 creature illic apparuisse cognoscim⁹. Sz alii
 quā ex trinitate p̄sonā signo qdā p̄p̄o q̄tūm
 ad mei capacitatē sensus p̄tinet nō videm⁹.

Utr̄ de⁹ p̄ sua subam Abōys apparuerit:
 an p̄ visiblē creaturā. La. XVI

Exod.33 Stetā quo moueri pleriq̄ solēt: q̄z
 scriptū ē. Et locut⁹ ē dñs ad moysem
 facie ad faciē: sicut q̄s loq̄ ad amicū
 suū: cū paulopost dicat idē moysem. Si ḡ iue-
 ni grām an te: ostende mihi temetiōm manife-
 ste: vt videā te: vt sim inueniens gratiā ante
 te: vt scia q̄z populus tu⁹ ē ḡē hec. Et pau-
 Ibidē lopostitez. Dicitq̄z moysem ad dñm. Ostende
 mihi maiestatē tuā. Quidē hoc q̄ in omib⁹
 que suprafiebat: de⁹ videri p̄ sua subam pu-
 tabat. Uli a misericordia creditus ē: nō p̄ creatu-
 rā: sed p̄ seip̄m visibilis filius dei: t̄ q̄ intraue-
 rat in nebula moysem ad hoc intrasse videba-
 tur: vt oclis quidē populi ostendere caligo ne-
 bulosa: ille aut̄ int̄ verba dei tanq̄z ei⁹ faciez
 Ibidē p̄eplar⁹ audiret. Et quō dictū ē. Locut⁹ est
 dñs ad moysem facie ad faciē: sicut q̄s loquit̄

ad amicū suū. Ecce idē dicit. Si iuēni grām
 ante te: ostende mihi temetiōm manife- Tbi. 5
 stē: uerat vīq̄z qd̄ corporeliter videbat: t̄ vera vī-
 sionē dei spiritualiter req̄rebat. Locutio q̄ppe
 illa que siebat in vocibus sic modificabat: tā
 quā eēt amici loquētis ad amicū. Sed deum
 p̄em q̄s corporeis oculis videret. Et in princi Job.1
 pio erat verbū: t̄ verbū erat apud dñū: t̄ de⁹ Ibidē
 us erat verbū: per quod facta sunt omnia: q̄s
 corporeis oculis videret. Et spiritū sapientie:
 quis corporeis oculis videret? Quid est autē.
 Ostende mihi temetiōm manife- ut videā Exod.33
 te: nū ostende mihi substantiam tuaz: Hoc
 aut̄ si nō dixisset moysem: vīcūq̄ serendicēt
 stulti: q̄ putāt per ea que supra dicta vī gesta
 sunt: substantiā dei oculis eius fuisse cōspicu-
 am. Lū vero hic apertissime demōstrebat: nec
 desideranti hoc fuisse p̄cessum: quis audeat
 dicere per similes formas que huic quoq̄ vi-
 sibiliter apparuerat: nō creaturā deo seruiē-
 rem: sed hoc p̄m qd̄ deus ē cuiusq̄ oculis ap-
 paruisse mortaliū. Ethoc quidez qd̄ postea
 dñs dicit ad moysem. Nō poteris videre faci Ibidē
 em meā: t̄ viuere. Non enim videbit homo fa-
 ciē meā et viuet. Et ait dñs Ecce loc⁹ penes Ibidē
 me est: t̄ stabis sup petrā: statim vt transibit
 mea maiestas: t̄ ponā te in specula petre: et Ibidē
 tegā manū meā sup te: donec transē: t̄ ause-
 ferā manū meā: t̄ tuīc videb̄ posteriora mea:
 nam facies mea nō apparebit tibi.

Quod exp̄sona domini iefu dicta intelli-
 genda sint Abōys: ponam te super petram:
 et auferam manū meā: et posteriora ut ea
 videbis. La. XVII

On incōgruenter exp̄sona domini
 n̄ nostri iefu cōfiguratū solēt intel-
 ligi: vt posteriora ei⁹ accipiatur ca-
 roeius: in qua de virgine natus ē: t̄ mortu-
 us t̄ resurrexit: siue propter posterioritatem
 mortalitatis posteriora dicta sunt: siue q̄ eaz
 p̄p̄ finē seculi: hoc ē posterius suscipere di-
 gnatus ē. Facies autē eius illa dei forma: in
 qua rapinā arbitraſt̄ ē equalis deo p̄st: quā
 nemo vīq̄z p̄t videre t̄ viuere: siue q̄ post
 hāc vitā in q̄ p̄egrinamur adiō: t̄ vbi corpus Saſ.9
 qd̄ corrūpiſt̄ aggrauiat aīam: videbim⁹ facie 1. Lox.13
 ad faciē: siē dicit apls. De hacē vita in psa-
 modicē. Clerūtamē vniuersa vanitas oīs Ps.38
 homo viuēs. Et iter. Qd̄ nō iustificabit co- Ps.142
 rā te omnis viuens. In qua vita etiam fm Jo 1. Job.3
 hanni: nō dū apparuit quod crimus. Scim⁹
 autē inquit q̄z cū apparuerit: similes ei erim⁹
 quoniam videbim⁹ eum sicuti est. Qd̄ vīq̄z p̄
 hāc vitā intelligi voluit: cuz mortis debitum

Liber

soluerimus: t resurrectionis pmissum receperim⁹. Siue qd etiā nūc inq̄tū dei sapia; p quā facta sūt oia: spiritualis itelligim⁹: intātū carnalib⁹ affectib⁹ morimur: vt mortuū nob hūc mūdū deputātes: nosq; ip̄ huic mundo
Gal. 6 moriamur: id dicam qd ait ap̄ls. Absūnd⁹ mihi crucifix⁹ ē: t ego mūdo. De hac enim morte itex dīc. Si at mortui estis cū xp̄o: qd adhuc velut viuētes d̄ h̄ mūdo decernitis. Atq; ḡ im
Lolo. 2 merito: nō pōt faciē: i ip̄am manifestationē sapie dei videre t viuere. Ipa em̄ sp̄es: cui p̄tēplande suspirat ois q affecta t deū diligere ex toto corde: t ex tota aia: t ex tota mēte Ad quā p̄tēplandā etiā p̄mū q̄tū pōt edificat: qd diligit t p̄mū sicut seip̄m. In qb⁹ duo bus p̄cepti: tota lex p̄det t pp̄be. Qd signifīcat etiā in ip̄o moys. Mā cū dixisset p̄ps di
Abat. 22 lectionē dei q̄ p̄cipue flagrabat. Si iuueni gra
Ibidē tiā p̄spectu tuo: oñde mīhi temetipm mani
Exo. 33 festervit sim inueniēs graziā te: cōtinuo p̄p̄ d̄ lectionē etiā proximū subiecit atq; ait. Et ut sc̄iā q; p̄l̄s tu⁹ ē gens b̄. Illa ē ḡ sp̄es q̄ rap
 pto em̄ aiāz rōnālē desiderio sui: tāto arden
 tōrē: quāto mūdiorē: tāto mūdiorē: quāto ad spiritualia resurgentē. Tāto aut ad spiritua
 lia resurgentē: q̄to a carnalib⁹ moriente. S
2. Lō. 5 dū p̄egrinamur ad nō: t p̄fidē ambulamus: nō p̄ sp̄em: posteriora xp̄i: h̄ c cornē q̄ ip̄am si
 dē videre debem⁹: i in solito fidei fundamen
 to statēs: qd significar petra: t eā de tali tutis
 sima specula intuentes: in catholica: s. ecclia:
Abat. 16 de qui dictū ē. Sup hanc petrā edificabo ec
 clesiā meā. Tantocīn certi⁹ diligim⁹: q̄to vi
 dere desideram⁹ faciē xp̄i: quā tāto i posteri
 orib⁹ suis agnoscim⁹: q̄to nos prior dilexerit
 xp̄o. Sed in ip̄a carne fides resurrectiōis ei⁹
Rom. 10 saluos facit atq; iustificat. Si em̄ credideris
 inq̄tū corde tu o: q; illū de⁹ suscitauit a mor
 tuis: salu⁹ eris. Et itex. Qui tradit⁹ ē inquit
Rom. 4 propter delicta nřa: t resurrexit propt̄ iustifi
 cationē nřam: iboq; resurrectio corporis dñi ē
 meritū fidei nře. Mā mortuā eē illā carne in
 cruce passiōis: etiā inimici ei⁹ credit⁹: t resur
 rexisse nō credit⁹. Qd firmissime nos credē
 tes: tāq; de petre soliditate t̄tuemur: vñ cer
 ta spe adoptionē expectam⁹: redēptionē cor
 poris nři: q; h̄ in mēbris xp̄i speram⁹: q; nos ip
 sum⁹: qd pfectum eē in ip̄o tanq; in capite
 nřo fidei sanitate cognoscim⁹. Iñ nō vult ni
Exo. 33 si cū trāsierit videri posteriora sua: vt i ei⁹ re
 surrectō: credat Pasca ei hebreū vñ d̄: qd
Zob. 13 transitū interpetamur. Iñ i Zobes euāgeli
 sta dicit. Ati diē festū pasce: sciēs iefus q; ve
 nit ei⁹ hora: vt trāseat ex h̄ mūdo ad patrem
 hoc at q̄ credit⁹: nectū l̄ catholica fide: s. in
 scismate aliq; aut in heresi credit⁹: nō de loco
 qui est penes eū videt posteriora dñi. Quid
 cū sibi vult qd ait dñs. Ecce loc⁹ ē penes me Exo. 33.
 et stabis sup petrā. Quis loc⁹ terren⁹ est pe
 nes dñm: nū h̄ penes eū qd eū spiritualis at
 tingit. Mā q̄s loc⁹ nō ē penes dñm: q̄ attigit Sap. 8.
 a fine vñq; ad finē fortiter: t disponit oia sua
 uiter. Et cui⁹ dictū ē. Letū mībi sedes ē tter Ela. 69.
 ra scabellū pedū ei⁹. Et q̄ dixit. Quā domuz Ibidē
 edificabit⁹ mībi: aut q̄s loc⁹ q̄tis mee: nōne
 man⁹ mea fecit hoia. Sz vic⁹ intelligit loc⁹
 penes eū in q̄stā sup petrā: ip̄a ecclia catho
 lica: vñb̄ salubrit̄ vider p̄sca dñi: i. trāsītū dñi
 t posteriora ei⁹: i. co:p⁹ ei⁹ q̄ credit⁹ resurre
 ctionē ei⁹. Et stabis inq̄t sup petrā: stati vñ trā Exo. 33.
 siet mea malestas. Reuera enī statī vñ trāsītū
 malestas dñi in clarificatione dñi: qua resur
 gens ascendit ad p̄em: solidati sum⁹ sup pe
 trā. Et ip̄e Petr⁹ tūc solidat⁹ ē: vt cū fiducia
 pdicaret: quē p̄usq; ēt solidatus: tertimō negauerat: iā qdē p̄destinatiōe posīt⁹ in spe
 culapet: sed adhuc manu dñi sibi supposi
 ta ne videret. Posteriora enī ei⁹ vñsūr⁹ erat
 et nōdū ille trāsierat vñq; a morte ad vitam
 nondū resurrectiōe clarificat⁹ erat. Mā t qd
 sequit⁹ in exodo: t dicit. Legā manū meā su
 per te: donec transeā: t auferā manū meā: et
 tūc videbis posteriora mea. Multi israelite
 quoq; tūc figura erat moyses: post resurrecti
 onē dñi crediderūt in eū: tanq; iā vidētes po
 steriora ei⁹: remota manu ei⁹ ab oculis suis
 Iñ i Esaiē talē prophetiā euāgelistā cōme
 morat. Incrassa cor̄ plihui⁹: t aures eorum
 oppila: t oculos eoz graua. Deniq; i psalmo
 nō absurde intelligit ex eoz psona dici. Qñ
 die ac nocte grauata est super me man⁹ tua.
 Dic fortasse cū manifesta miracula faceret:
 nec ab eis agnosceret. Nocte aut cū i passio
 nem oreretur: quādo certi⁹ purauerūt sicut
 quēlibet hoīem p̄emptū t extīctū. Sed qm̄
 cū transisset vt ei⁹ posteriora viderent: pdi
 cante sibi apostolo petro: q; op̄orebat xp̄m
 pati t resurgere: cōpuncti sunt dolore peni
 tentie: vt fieret in baptizatis: quod in capite
 psalmi dicit. Beati quoq; remisse sunt iniqui
 tates: t quoq; tecta sunt peccata. Propterea
 cū dictū ēt. Grauata est sup me man⁹ tua Ibidē
 tanq; dño transeunte: vt iam remoueret ma
 nū t viderent posteriora eius: sequit⁹ vñ do
 lentis t cōfidentis: t ex fide resurrectiōis dñi
 peccatoz remissionē accipientis. Lōuersus
 sum inquit in ersūna mea dñi infigere spina.
 Peccatū meū cognoui: et iniusticiaz meam

Secundus

nō operui. Dixi pñficiabo aduersū me in iūsticā meā dño: tu remisisti iūtētē pcti mei. Neq; em̄ tāto carnis nubilo debem̄ i uoluti: vt putem̄ faciē qdē dñi eē jūsibile: do: sū xō visibile: qsi qdē in forma serui vtrūq; visibili ter appuit. In forma āt dei absit vt tale aliqd cogite. Absit vt verbū dei sapia dei ex vna pre habeat faciē: ex alia dorsum sic corpū humānū: aut oīno vlla specie v̄l motiōc: siue lo co: siue tge pmutet. Qua pp̄f si illis vocib; q̄ siebat in exodo: et illis oīb; corporalib; demōstrationib; dñis iesus xp̄s ostendebat: aut alias xp̄s sic loci hui' sideratio psuaderet: ab spūsc̄tūs: sicut ea q̄ supra dixim̄ admonet: nō b; efficit vt de' p̄f nūq; talia aliqd specie p̄tib; vi sus sit. Abulta em̄ talia vifa facta sūt illis tpi bus nō euidenter noīato et designato i eis vel p̄f vel filio: vel spūsc̄tō: s̄ tñ p̄ qsdā valde p̄babiles significatiōes nōnullis indicys existib; vt nimis temerariū sit dicere: deū pa trē nūq; p̄tib; aut pp̄bis p̄ aliq; visibiles for mas apparuisse. Hac em̄ opinione illi peperit q̄ nō potuerūt i vnitate trinitatis intelligere.

^{1. Thī. 1} qd̄dictū ē: Regi aut̄ seculoꝝ immortalis visibilis solideo: et quē nemo hoīm vidit: nec videre p̄t. Qd̄ de ip̄a suba summa sumeq; diuina et in cōmutabili: vbi et p̄t et fili' et spūsc̄tūs: vnuſ et solus de' p̄sanā fidē intelligit. Illiōes aut̄ ille p̄ creaturā p̄mutabilez deo in cōmutabili subditā facte sunt: nō pp̄rie sicutē: s̄ significatiōe: sicut p̄ rex causis et tpiib; optuit ostētes deum.

De vissōe Danielis in qua illi et p̄fis et filiū persona appuit i specie corpali. La. XVIII

^q Clāq; nescio quēadmodū isti intelligat q̄ gāt qd̄ danieli appuit antiqu' dierū a q̄ fili' hoīs et pp̄f nos eē dignat' ē accepisse intelligif regnū: ab illo sc̄z q̄ ei dicit i p̄s. Fili' me' estu: ego hodie genui te: postula a me et dabo tibi gētes hereditatē tuaū: et q̄ oīa subile cit sub pedib; ei'. Si ḡ danieli: et p̄t dās regnū: et fili' accipies: apparuerūt i specie corpali: quō isti dicūt: p̄fem nūq; visū eē pp̄bis: et iō solū debere intelligi inuisibile quē nemo hoīm vidit nec videre p̄t. Ita. n. narravit daniel: Aspiciebā inq̄t donec throni positi sunt: et retulit' diez sedebat: et indu mētū ei' q̄si nūx albū et capill' capit' ei' q̄si lana mūda. Thron' ei' flāma ignis: rōre eius ignis flagrās: et flumē ignis trāsibat i p̄spectu ei': et mille milia defuiebāt ei: et dena milia de nū milii assiebāt ei. Et iudicū collocauit et libri apti sūt tē. Et paulopost. Aspiciebā in

^{3. Thī. 6} Ibidē q̄t in visu nocti: et ecce cū celī nubib; q̄si filius

hoīs erat: et usq; ad veterē diez puenit: et ob latus ē ei. Et iō dat' ē p̄ncipat' et honor tre gnū: et oīs ipsi trib' et lingue ipsi seruieret. Po testas ei': p̄tās erā q̄ nō p̄teribit: et regnum ei' qd̄ nō corrūpet. Ecce p̄t dās: et fili' accipiens regnū sempiternū: et sūt ambo i p̄spectu p̄phetatis visibile spē. Nō ḡcōueniētē cre dif etiā p̄t de' eo mō solere appere mortalib; His forte aliq; dicat: iō nō eē visibile p̄fem: q̄ incōspectu somniātis appuit. Ideo aut̄ visibilē fili' et spūsc̄tū: q̄ moyses illa oīa vigilaūs vidit. Quasi xō vñt et sapiam dei vidit moyses carnalib; oculis: aut videri spūs vel hūanus p̄t q̄ carnē istā viuiscitat: vel iōpe cor p̄ze q̄ ventus dicit: q̄tomin' ille spūs dei q̄ oīm hoīm et angelorū mētes ineffabili ex cellētia diuine sube supgredit. Aut q̄sib; tali p̄cipite errorē: vt audiat dicere fili' et spūsc̄tū etiā vigilātib; hoīb; eē visibiles: patrē aut̄ nō nīf somniātib;. Quō ḡ de p̄f solo accipiūt: Quē nemo hoīm vidit: nec videre p̄t. An cū dormiūt hoīes: tūc nō sunt hoīes: aut q̄ formare sūltitudinē corporis p̄t ad se signifi candū p̄ vīsa somniātū: nō p̄t formare ipsam corporeā creaturā ad se significādū oculis vigilātū: cū ei' ip̄a suba q̄ ē iōpe qd̄ ē nulla corporis sūltudine domīcti: nulla concrea spē vigilāti possit ofidi. S; nō solū p̄fis: vēxetā fili' et spūsc̄tū: et certe q̄ vigilātū mouent vīsī: vt nō p̄fem: s̄ tñ fili' vel spūsc̄tū credat corporalib; hoīm apparuisse p̄spectib; vt omit tā tantā latitudinē sanctarū paginārū: et tam multiplicē earū intelligentiā: vnde nemo sa ni capiris affirmare debet: nūq; psonā patris p̄ aliquā speciē corporalē vigilātū oculi demonstratā. Sed vthoc vt dixi omittaz: quid dicūt de p̄f enīo Abraīm: cui certe vigilāti et ministranti: cuī scriptura p̄misit dicens. ^{Geū. 18} Visus est dñs Abraī non vnuſ aut duo: sed tres apparuerūt viri: quoꝝ nullus excelsius alijs eminuisse dicit' est: nullus honorati' ef fulisse: nullus impioſ' egisse. Quapropter qm̄ in illa triptira nostra distributiōe: primū querere instituim': vt p̄t pater: an fili': an sp̄ ritusctūs: an aliqui pater: aliqui fili': aliqui sp̄ ritusctūs: an sine vlla distinctiōe psonaz: sic dicit: de' vñ' et solus id est trinitas ipa: per il las creature formas p̄tib; apparuerit: interrogatis q̄ potuim' q̄tū sufficere vīsum est: sanctarū scripturarū locis: nihil aliud quātū exīstimo diuinoꝝ sacramentoꝝ mode stā et caura p̄deratō psuaderet: nisi vt temere nō dicam' que nā extītritātē psona cuilibet patrū et p̄phetarū in aliquo corpe vel sūltudi

Liber

ne corporis apparuerit: nisi cū p̄tinētia lectiōis aliqua pbabilitia circūponit indicia. Ip̄a eū natura vel subā vel essētia vel quolibet alio nōe appellandū ē idip̄m qd̄ de⁹ est: q̄cqd il-
lud ē corporaliter viderinō pōt. Per subiectā
x̄o creaturā: nō solū filiū vel sp̄m̄ sanctū: sed
etiā p̄fem corporali specie siue similitudine mor-
talib⁹ sensibus significationē suidare potuis-
se credendū est. Que cū ita sint: ne imodera-
tius p̄gredias secūdi hui⁹ voluminis longi-
tudo: ea que restant in p̄sequētib⁹ videam⁹.

Explicit liber secūdus.

Incipit capitula libri tertij.

- i Utrū cū de⁹ hoib⁹ visus ē: ip̄e p̄assum-
ptā creature specie apparuerit an vero
angelix ps̄ona ipsius sint locuti.
ii De mutationib⁹ creature: siue p̄suetudi-
narijs: siue insolitis que nō sunt extra
potestatem ac potentiam creatoris.
iii Exemplū quo oñd̄s oēs cās actionū rō-
nabiliū assūma dei volūtate descēdere.
iv De puidētia dei qua subiectioni sc̄rōz
presidet angelorum.
v Q̄ op̄e dei oīs creature administrat: q̄ et
mira mīta ordini p̄suetudinis inserūt.
vi Q̄ de⁹ oēm creature corpālē animare
cognoscif in vteris matrū.
vii De miraculis que magicis artib⁹ fiūt.
viii Quicqđ angeli trāsgressores malifa-
ciūt: nō ip̄is seruunt ad nutū creature
corporales: sed deo a quo dāt p̄tās.
ix De causis originalib⁹ creaturez corpa-
liū quas mundo creator inseruit.
x De significationib⁹ que ad manifestan-
dā voluntatē dei: siue p̄angeli: siue p̄
homines ministrant.
xi Essentiā trinitatis nunqđ oculis appa-
ruisse mortaliū: sed p̄ subiectā sibi crea-
turā significasse que voluit.

Incipit proemiu in tertiu libri.

Redant q̄ volūt: malle me legendo
c̄ p̄legenda dictando laborare. Qui
aut̄ hoc nolunt credere expiri x̄o et
p̄fit et volūt: dētqđ legēdo vel meis inq̄sitioni
bus riudeat: vel interrogatiōib⁹ alioꝝ: q̄s p̄
mea ps̄ona quā inseruitio xp̄i gero: et p̄ stu-
dio quo fidē infam aduersuz errorē carnaliūz
et aialū boīm munīrī in ardesco: necesse est
me pati: et videant q̄s facile ab isto labore me
tēperē. Et q̄sto etiā gaudio stilū possim habe-
re feriatū: q̄ si ea que legim⁹ de his reb⁹ suf-
ficienter edita in latino sermone: aut nō sūt:
aut nō inueniunt̄: aut certe difficile a nobis:

ueniri queunt. Grece aut̄ lingue nō sit nobis
tus habit⁹: vt talū rex libris legēdis et intel-
ligēdis vlo: nō rep̄iamur idonei: quo gene-
ref fax ex his que nobis pauca interpretata
sunt: nō dubito cū tra que utiliter q̄rere pos-
sumus p̄tinēti. Fratrib⁹ aut̄ nō valeā resiste
re iure: quo cīs seru⁹ factus sum: flagitātib⁹
vt eoꝝ in xp̄o laudabilib⁹ studijs: lingua ac
stilo meo: quas biga i me caritas agitat: ma-
xime seruā: egoqđ ip̄e multa que nesciebam
scribēdo me didicisse p̄sitear: nō debet hinc la-
bor me⁹ cuiqđ pigro: aut multū docto videri
supfluius: cū multis impigris multisqđ indo-
ctis: inter quos etiā mībū nō parua ex p̄tē sit
necessari⁹. Ex his igī que ab alijs de hac re
scripta iā legim⁹: plurimū āminiculati et ad-
iūti: ea que trinitate: yno sūmo sūmēqđ bo-
nodeo pie querit et differi posse arbitror: ipo
exhortate querēda atqđ adiūtāte differēda
suscepit: vt si alia nō sunt hīmōi scripta: sit qđ
habeam⁹: et legat qui voluerint et valuerint:
Si aut̄ tā sunt: tāto facilius aliqua inueniant
quanto talia plura eē potuerint. Sane cū in
omībus līfīs meis: nō solū pīlō lectorē: s̄ etiā
liber correctorē desiderē: multo maxie i his
vbi ip̄a magnitudo questiōis: vtinā tā mītos
inuētores hīfe posset: q̄s mītos p̄tradictores
habet. Vlerū tamē sicut lectorē meū nolo mihi
hīcē deditū: ita correctorē nolo sibi. Ille me
nō amet amplius q̄s catholicā fidē: ille se non
amet amplius q̄s catholicā veritatē. Sicut il-
li dico: Noli meis līfīs quasi scripturis cano-
nicis inseruire: s̄ in illis et qđ nō credebas cū
inuenieris incūncrāter crede: in istis aut̄ qđ
certū nō habebas: nisi certū intelleixeris: no-
li firme p̄tinere. Ita illi dico: Noli meas litte-
ras ex tua opinione v̄l p̄tentione: s̄ ex diuina
lectione vel in cōcussa rōne corrigere. Si qđ
in eis veri cōprehēderis existēdo nō ē meū:
at intelligēdo et amādo et tuum sit et meū. Si
qđ aut̄ falsi cōuiceris errādo: fuerit meū: sed
iā cauēdo nec tuū sit nec meū. Hīc itaq̄ ter-
tius hīc liber sumat exordiū: quoqđ secun-
dus puenerat. Si cīm ad id ventum esset: vt
vellem⁹ oñdere: nō ideo minorē patre filium
q̄ ille misit: hic missus ē: nec iō minorē v̄tqđ
sp̄m̄ sc̄m̄: q̄ et ab illo: et ab illo missus in euāge-
lio legif: suscepim⁹ hīcē: cū illuc missus sit
filius vbi erat: q̄ in hunc mundū venit: et in 1. Thī-
1. hoc mundo erat: cū illuc etiā sp̄m̄ sc̄m̄: vbi et Job-
1. ip̄e erat: qm̄ sp̄m̄ dñi replete orbē terrarū:
et hoc qđ cōtinet omīa sciētiā habet vocis. Sāp-1
Utrū p̄ptere missus sit dñs: q̄ ex occulito
carne natus ē: et desinū p̄tis ad oculos boīm